

Súd: Okresný súd Svidník
Spisová značka: 5P/88/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8620201920
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 03. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ivo Parada
ECLI: ECLI:SK:OSSK:2021:8620201920.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Svidník sudcom JUDr. Ivom Paradam v právnej veci starostlivosti súdu o maloletého H. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom pri oboch rodičoch, zastúpený opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Bardejov, dieťa rodičov O. M. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX S. M. XX, právne zastúpenej Centrom právnej pomoci, kancelária Svidník, Sov. hrdinov 102, 089 01 Svidník a Bc. F. N., nar. XX.X.XXXX, bytom XXX XX S. G. XX, o návrhu otca na zmenu striedavej starostlivosti maloletého, takto

rozhodol:

I. Návrh z a m i e t a.

II. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Otec sa podaným návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 5.11.2020 domáhal proti matke, aby súd: a) zveril maloletého do jeho osobnej starostlivosti, b) matke uložil povinnosť prispievať na výživu maloletého sumou 30 eur mesačne, ktoré je povinná poukazovať vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca vopred k jeho rukám, c) matka je oprávnená stýkať sa s maloletým od piatka od 17.00 hod. do nedele do 17.00 hod. každý páry víkend a otec je povinný na styk maloleté dieťa s matkou pripraviť.

2. Svoj návrh odôvodnil tým, že rozsudkom Okresného súdu Svidník sp. zn. 4P/87/2017 zo dňa 19.2.2019 v spojitosti s rozhodnutím Krajského súdu v Prešove sp. zn. 21Cop/57/2019 súd zmenil rozsudok Okresného súdu Svidník zo dňa 16.5.2017 sp. zn. 4P/57/2016 vo veci starostlivosti o mal. Teodora tak, že zveril maloletého do striedavej osobnej starostlivosti rodičov tak, že maloletý H. bude každý druhý týždeň od piatka od 17.00 hod. do piatka 17.00 hod. s otcom a každý prvý týždeň od piatka 17.00 hod. do piatka 17.00 hod. s matkou. Dňa 28.7.2020 podal návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým navrhoval, aby súd vo veci nariadil neodkladné opatrenie: Maloletý H. sa dočasne zveruje do osobnej starostlivosti otca, ktorý ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Matka je oprávnená stýkať sa s maloletým H. od piatka od 17.00 hod, do

2

5P/88/2020

nedele do 17.00 hod. každý páry víkend a otec je povinný ho na styk s matkou pripraviť. Okresný súd Svidník uznesením sp. zn. 4P/60/2020 zo dňa 31.7.2020 návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol. Voči tomuto uzneseniu podal odvolanie v zákonom stanovenej lehote, ktoré riadne odôvodnil a vo veci podal aj písomné vyjadrenie na Krajský súd v Prešove ako aj predložil dôkazy. Krajský súd v Prešove uznesením sp. zn. 21CoP/134/2020 zo dňa 1.10.2020 potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie. Na základe podnetu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Bardejov podal návrh na úpravu práv a povinností k maloletému synovi H. vzhľadom na to, že vec ohľadne kolízneho opatrovníka bola postúpená zo Svidníka Bardejovu, ktorý vo veci koná. Taktiež ešte pred podaním návrhu na nariadenie

neodkladného opatrenia ako aj po postúpení spisu Bardejovu bol niekoľkokrát osobne za kolíznym opatrovníkom, oboznámil ho so správaním sa matky k maloletému synovi H.. Na strane maloletého H. sa stavy úzkosti stupňujú príčiným správaním matky a jej priamou, ale i nepriamou manipuláciou a psychickým vydiereňím syna, čo má mimoriadne nepriaznivý vplyv na zdravý psychický vývoj maloletého syna. Situácia sa vystupňovala tak, že maloletý syn bol nielen svedkom, ale i predmetom násilného správania zo strany matkou privolaných „pomocníkov“. Je prirodzené, že potom, čo došlo k zvereniu maloletého syna do striedavej osobnej starostlivosti, druhý rodič počas týždňa dieťaťu chýba, spomenie si naň, občas si aj poplače, ale je vždy úlohou rodiča pristupovať zodpovedne, empaticky a s láskou tak, aby tento stav dieťaťu uľahčil, a to predovšetkým vysvetľovaním jazykom primeraným jeho veku, že ho obaja rodičia ľúbia a že nie je príčinou rozvratu vzťahov. U matky tieto formy komunikácie absolútne zlyhávajú. Po tom, čo sa matka dozvedela, že synovi otec chýba, že mu je za ním smutno, matka dieťa bije, zamyká ho v izbe s tým, že má nad sebou porozmýšľať. Inokedy sa zas naňho vykričí, dá mu tašku, nech sa za otcom teda zbalí a nech ide k otcovi, odkiaľ sa už nikdy nevráti a keď sa syn začne baliť, udrie ho po zadku, zamkne v izbe, nech nad sebou porozmýšľa. Tento stav je hrotený do tej miery, že ak prejaví smútok za otcom, celá rodina (s ktorou býva v jednom dome spolu s matkou) ho ignorujú a nikto sa s ním ne baví. Matka teda na maloletého H. úmyselne vplýva a vyvoláva ambivalentné stavy jednak formou výčítiek, neskôr hrozieb, čím ho zraňuje a psychicky mu ubližuje. Týmto konaním matky je priamo ohrozený priaznivý vývoj maloletého. Predmetné stavy úzkosti nepochybne prevyšujú potrebu zachovania stability výchovného prostredia. Je nevyhnutné brať na zreteľ, že emocionálna preferencia od matky k otcovi má stabilizovaný a stabilizujúci charakter. Maloletý H. si stav v rodine plne uvedomuje a situácia ho trápi. Maloletý H. prosí otca, aby ho tam neviezol (do rodinného domu k matke), že on to tam nevydrží, že mu strašne bije srdce a že mu pukne srdce. Zatiaľ čo on ako otec názor maloletého H. vždy plne rešpektoval, matka na maloletého syna pôsobí manipulatívne (výčítky, následne hrozby a naopak). Tento stav vyvrcholil dňa 24.7.2020, kedy odviezol syna matke na jej požiadanie (napriek tomu, že podľa rozsudku si ho má prebrať matka) kde sa maloletý dožadoval u matky, aby mu sľúbila, že naňho nebude kričať, keď mu bude za otcom smutno. Matka mu to odmietla sľúbiť, hodila bundu syna na plot so slovami, nech si robí čo chce a odišla do rodinného domu s tým, že uvidí, čo bude mať otec za problémy. Maloletý ostal vystrašený stáť a prosil otca, aby ho vzal späť k sebe domov, čo aj urobil, ale najprv volal na matku, aby sa porozprávali a veci vyriešili, na čo nereagovala. Dňa 25.7.2020 sa maloletý H. hral s kamarátom na ceste pred ich rodinným domom vo S. G., keď počul krik „tatík, tatík“, kde otec videl, ako jemu neznámy muž ťahá syna do auta, kde sa rozbehol oproti autu a videl, že za volantom sedí bývalá manželka, matka maloletého, kde z auta vybehli F. Z. a matkin brat A. G., ktorí na otca zaútočili, pričom otec sa bál o syna. Všetky tieto okolnosti mimoriadne negatívne vplývajú na priaznivý psychický vývoj dieťaťa. Správanie

3

5P/88/2020

matky podľa názoru otca dosahuje až úroveň psychického týrania strašením, nezmyselnými príkazmi, hrozbami, manipuláciou a nebráni sa použiť násilie, ktorého je nielen svedkom, ale i predmetom. Zo všetkého správania má syn neurotické prejavy, trasú sa mu rúčky. Na dôvažok maloletému H. počas týždňa, keď je u matky, mu skrývajú mobil, aby nemohol volať s otcom. Maloletý takéto správanie matky a jej rodinných príslušníkov znáša veľmi ťažko a neprosieva to ani jeho duševnému vývoju a vývinu.

3. Matka navrhla návrh otca zamietnuť. Uviedla, že z výsluchu maloletého ani jedným slovom nebolo preukázané, že by chcel byť len so svojím otcom v jeho výlučnej starostlivosti. Ani jedným slovom nepovedal áno, chcem byť so svojím otcom. Povedal áno, mám rovnako rád mamu aj svojho otca. Nepovedal nič viac a nič menej. Čo sa týka vyjadrení otca, ide o jeho subjektívny názor. Nedoložil súdu ani jeden jediný dôkaz. A čo sa týka znaleckého dokazovania, matka má za to, že znalecké dokazovanie bolo robené rok a pol dozadu. Je absolútne zbytočné dieťa vodiť a navodzovať mu možno ďalšiu traumu z nejakej cudzej tretej osoby, keďže súdna znalkyňa v poslednom konaní v znaleckom posudku uviedla okrem iného aj to: Maloletý otca hodnotí pozitívne, má ho rád atď. Má rovnako rád aj svoju mamu, hodnotí ju pozitívne, je k nemu dobrá, má ho rada. Obidvoch rodičov má rovnako rád atď. Zistila, že vzťahová väzba dieťaťa je nastavená na obidvoch rodičov. Maloletý má nastavenú vzťahovú väzbu na obidvoch rodičov pozitívne a rovnako. Čiže za ten rok a pol nie je jeden jediný dôvod a nedošlo k žiadnej zmene či na strane matky, či na strane otca a hlavne na strane maloletého k tomu, aby súd zveril dieťa výlučne do osobnej starostlivosti otca.

4. Opatrovník k návrhu otca uviedol, že na základe zisťovania názoru maloletého, ktoré bolo vykonané pred súdom sa maloletého nepriamymi otázkami pýtal na jeho názor, na terajší priebeh starostlivosti

a na starostlivosť do budúcnosti. Maloletý vedel čo je predmetom konania. Ide o dieťa komunikatívne, bez problémov sa nadviazal rozhovor. Na nepriamu otázku na maloletého, či mu vyhovuje striedavá starostlivosť a ako si to predstavuje do budúcnosti, maloletý iba v jednom okamihu povedal, že chce byť s otcom. Pri tejto otázke začal plakať. Bol plačlivý. Podľa jeho názoru bol maloletý ako zistil zo spisovej dokumentácie, po celé tie roky svedkom rôznych hádok, konfliktov, narážok z jednej, alebo druhej strany. Maloletý bol priamo aj nepriamo ovplyvňovaný z jednej aj z druhej strany, čiže aj zo strany matky aj zo strany otca, pretože bol svedkom rôznych slovných útokov. Na otázku, či je dieťa nejak trestané, alebo či ho rodičia trestajú, nepriamou otázkou maloletý pohotovo reagoval, že nie je trestaný. Navrhol aby sa v tejto veci vyjadril znalec z odboru detskej psychológie, ktorý svojimi metódami vlastne zistí, či je tam problém, alebo nie je.

5. Súd vykonal dokazovanie rozsudkom tunajšieho súdu č. k. 4P/87/2017-157 zo dňa 19.2.2019, rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 21CoP/124/2019-205 zo dňa 29.10.2019, výsluchom rodičov a maloletého.

6. Podľa § 26 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len „Zákon o rodine“) ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

7. Podľa § 121 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“) rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

4

5P/88/2020

8. Podľa § 43 ods. 1 Zákona o rodine maloleté dieťa má právo vyjadriť samostatne a slobodne svoj názor vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. V konaniach, v ktorých sa rozhoduje o veciach týkajúcich sa maloletého dieťaťa, má maloleté dieťa právo byť vypočuté. Názoru maloletého dieťaťa musí byť venovaná náležitá pozornosť zodpovedajúca jeho veku a rozumovej vyspelosti.

9. Podľa § 38 ods. 1, 2 CMP ak je účastníkom maloletý, ktorý je schopný vyjadriť samostatne svoj názor, súd na jeho názor prihliadne. Názor maloletého zisťuje súd spôsobom zodpovedajúcim jeho veku a vyspelosti. Podľa povahy veci zisťuje súd názor maloletého bez prítomnosti iných osôb.

10. Podľa § 215 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) súd rozhodne na základe zisteného skutkového stavu.

11. Naposledy o úprave rodičovských práv a povinností k maloletému tunajší súd rozhodol rozsudkom č. k. 4P/87/2017-157 zo dňa 19.2.2019, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 3.12.2019 tak, že: „1) Mení rozsudok Okresného súdu Svidník zo dňa 16.5.2017, sp. zn. 4P/57/2016-110 vo veci dohody rodičov v starostlivosti o maloletého H. N., nar. XX.XX.XXXX tak, že: zveruje maloletého H. N., nar. XX.XX.XXXX do striedavej osobnej starostlivosti rodičov tak, že maloletý H. bude každý druhý týždeň od piatka od 17.00 hod. do piatka 17.00 hod. s otcom a každý prvý týždeň od piatka od 17.00 hod. do piatka 17.00 hod. s matkou. 2) Striedavá osobná starostlivosť o maloletého H. N., nar. XX.XX.XXXX sa bude vykonávať opakovane v stanovených časových obdobiach. 3) Vo veci práv a povinností rodičov súd určuje, že ten rodič, ktorý na základe tohto rozhodnutia má práve stanovený styk s dieťaťom nadobúda také práva a povinnosti ako keby mal dieťa v osobnej starostlivosti a rodič, ktorý na základe tohto rozhodnutia súdu práve nemá stanovený styk s dieťaťom nadobúda také práva a povinnosti, ako keby dieťa nemal v osobnej starostlivosti. 4) Obaja rodičia budú maloletého H. N., nar. XX.XX.XXXX zastupovať a spravovať jeho majetok. 5) Odovzdanie dieťaťa sa bude vykonávať vždy na adrese trvalého bydliska toho rodiča, ktorému končí aktuálny súdom stanovený styk s dieťaťom vždy o 17.00 hod. 6) Rodič, ktorému končí styk s dieťaťom je povinný v mieste svojho trvalého bydliska maloleté dieťa riadne pripraviť a odovzdať ho druhému rodičovi. 7) Počas osobnej starostlivosti výživne zo strany rodičov na maloleté dieťa H. N. sa neurčuje. 8) Prídavky na dieťa a daňový bonus si bude uplatňovať v párnom roku otec, v nepárnom roku matka. 9) Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.“ Tento rozsudok bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 21CoP/124/2019-205 zo dňa 29.10.2019.

12. Súdny rozhodujúce o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému rozhodovali o zmene pôvodného rozhodnutia tunajšieho súdu č. k. 4P/57/2016-110 zo dňa 16.5.2017 vo vzťahu k zmene výchovných pomerov k maloletému. Súdny sa rozhodli pre úpravu výchovných pomerov, keď zhodnotili, že je v záujme maloletého, aby bolo vzhľadom na jeho záujem v striedavej osobnej starostlivosti, teda v rovnocennom výchovnom prostredí u oboch rodičov. V konaní sa zisťovali náležitým spôsobom aj schopnosti obidvoch rodičov. Bolo zistené, že na strane oboch rodičov sú vytvorené vhodné výchovné podmienky. V dôsledku vytvorenia rovnakých možností pre obidvoch rodičov sa vytvoril model pre rovnocenný podiel na výchove maloletého. Súdny v tomto konaní vyhodnocovali dôsledne

5

5P/88/2020

všetky zákonné kritéria pre zvolenie formy striedavej osobnej starostlivosti. Závery boli prijaté po pomerne rozsiahlom dokazovaní vo veci samej.

13. Vykonaným dokazovaním mal súd za preukázané, že otec nepreukázal ani jeden dôvod, ktorý by nasvedčoval tomu, že od poslednej úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému došlo k zmene pomerov. Z výsluchu maloletého nebolo preukázané, že maloletý by chcel byť len so svojím otcom v jeho výlučnej starostlivosti. Povedal, že má rovnako rád mamu aj svojho otca. Je zrejmé, že maloletý má vytvorenú pozitívnu vzťahovú väzbu k rodičom a neodmieta ani jedného z rodičov. Je v záujme maloletého, aby zostal v striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, teda v rovnocennom výchovnom prostredí. Súdný poukazuje na to, že konfrontačné správanie rodičov nie je na prospech maloletého, a preto dôrazne apeluje na všetky osoby, ktoré majú vplyv na výchovu a starostlivosť o maloletého, no predovšetkým na ich rodičov, aby nadradili záujmy a prospech maloletého nad vlastné záujmy a negatívne postoje voči druhému rodičovi. Z uvedených dôvodov súdný návrh otca na zmenu striedavej starostlivosti maloletého zamietol.

14. Čo sa týka navrhovaného znaleckého dokazovania zo strany opatrovníka, súdný nevykonal tento dôkaz, pretože to nepovažoval za potrebné, keďže znalecké dokazovanie ohľadne maloletého bolo vykonávané v pôvodnom konaní pod sp. zn. 4P/87/2017 tunajšieho súdu len nedávno. Je zrejmé, že od právoplatnosti posledného rozhodnutia, ktorým súdný určil rodičom striedavú starostlivosť o maloletého, to je odo dňa 3.12.2019 uplynulo iba 15 mesiacov. Zo znaleckého posudku č. 3/2018, vyhotoveného PhDr. Svetlanou Kozmonovou, súdnou znalkyňou z odboru psychológia, odvetvie klinická psychológia detí, klinická psychológia dospelých, poradenská psychológia zo dňa 31.7.2018, ktorý bol vyhotovený v uvedenom konaní, vyplynulo okrem iného aj to, že maloletý otca hodnotí pozitívne, má ho rád atď. Má rovnako rád aj svoju mamu, hodnotí ju pozitívne, je k nemu dobrá, má ho rada. Obidvoch rodičov má rovnako rád atď. Zistila, že vzťahová väzba dieťaťa je nastavená na obidvoch rodičov. Maloletý má nastavenú vzťahovú väzbu na obidvoch rodičov pozitívne a rovnako. Podľa názoru súdu by bolo zbytočné po takomto čase maloletého znova vystavovať traume (§ 220 ods. 2 CSP).

15. O trovách konania súdný rozhodol podľa § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak. Súdný nevidel dôvod, pre ktorý by bolo spravodlivé priznať náhradu trov konania niektorému z účastníkov podľa § 55 CMP.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na tunajšom súde.

Podľa § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 62 ods. 1 CMP odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súdný prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

6

5P/88/2020

Podľa § 62 ods. 2 CMP odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov.

Vo Svidníku dňa 12. marca 2021